

ע"פ 5953/22 - מדינת ישראל נגד ג'וזי עדוי

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5953/22

לפני:
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט ח' כבוב
כבוד השופט י' כשר

המערערת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: ג'וזי עדוי

ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי נצרת מיום
06.07.2022 בת"פ 12841-05-21 שניתן על ידי
כבוד השופט ר' גלפז מוקדי

תאריך הישיבה: א' בשבט התשפ"ג (23.01.2023)

בשם המערערת: עו"ד עילית מידן

בשם המשיב: עו"ד יהלי שפרלינג; עו"ד באסל פאלח;
עו"ד שושן ג' דשטיין

פסק דין

השופט ח' כבוב:

1. לפנינו ערעור המדינה על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בנצורת (כבוד השופט ר' גלפז מוקדי) בת"פ

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

12841-05-06.07.2022 מיום 21.05.2022, בגדרו הושטו על המשיב העונשים הבאים: 42 חודשים מאסר לריצוי בפועל, בגין עבירות עליות משרות; 12 חודשים מאסר על-תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת הצתה או אלימות מסווג פשע; 4 חודשים מאסר על-תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת אלימות מסווג עוון, הסתייעות ברכב לביצוע פשע או הפרת הוראה חוקית; ופיזוי כספי לשנים מנוגדי העבירה בסך של 30,000 ש"ח.

העובדות הדרשות לעניין

2. המשיב הודה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתוב אישום מתוקן, המיחס לו עבירות של הצתה, לפי סעיפים 448(א) ו-29(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); סיוע לתקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 380, 382(א) ו-31 לחוק; הסתייעות ברכב לביצוע פשע, לפי סעיף 43 לפיקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק.

3. ברקע האירוע המתואר בכתב האישום, סכסוך ממושך בין שני משפחות המתגוררות בכפר טורעאן (להלן: הכפר) - סכסוך אשר גבה מספר קורבנות במהלך השנים. במסגרת סכסוך זה, הוציאו אלמוניים רפת בבעלות המשיב ומשפחתו; והמשיב הורחק מן הכפר במשך עשרה ימים, בהחלטת קצין משטרת. בעקבות אלה, קשר המשיב קשר עם שלושה אחרים לצורכי הצחת משרד של עadel דחלה (להלן: עadel), בכפר - לאחר שחשד כי עadel הוא זה שאחרראי להצתת הרפת. המשיב והאחרים הצדידו במקבוקי בנזין; לום; אלות; כפפות וMSCOT פנים; ורכב, אותו הסו באמצעות הסרת לוחית הרישיון ורמיחתו בבוץ.

ביום 02.01.2021 בסמוך לשעה 12:25 הגיעו המשיב והאחרים למשרד של עadel. באותה העת שבו במשרד עadel; חולוד דחלה, עובדת המשרד; וארבעה מל��חות המשרד - חאלד ابو דיביה, ניאזר זרעוני, זידאן זרעוני ודאים גבן (להלן, בהתאם: חולוד, חאלד, ניאזר, זידאן ודים). המשיב והאחרים נכנסו למשרד כאשר הם אוחזים באלוות, לום ובקבוקי בנזין, והחלו לשפוך בנזין ברחבי המשרד ועל גופו של חאלד. שהתחזר לחאלד כי מדובר בנזין, ניסה לבסוף, אך המשיב והאחרים תקפו אותו במכות באמצעות אלוות, בין היתר בראשו - וחדלו מעשייהם רק לאחר שחאלד הבahir להם כי הוא אינו משתיר למשפחה עמה הם מסוכסים.

בשלב זה, נעל ניאזר את דלת המשרד במטרה למנוע מהמשיב והאחרים להציג את המשרד על יושביו, ואולם, המשיב והאחרים ניצזו את דלת הזכוכית באמצעות האלוות, שפכו את יתרת הבניין (כאשר חלק אף הות על גלו של ניאזר), והשליכו חפציהם לטור המשרד. זידאן, ניאזר, עadel, דאים וחולוד נמלטו אל חלקו האחורי של המשרד, והמשיב והאחרים הוציאו את הבניין וגרמו לש:rightה במשרד. האשacha בריחות בחדר הכנסה והגיעה עד לדלפק הקבלה. לאחר ההצתה, נמלטו המשיב והאחרים ברכב, שעה שיושבי המשרד פעלו לכבות האש.

4. יעיר, כי הסדר הטיעון עם המשיב גובש לאחר שהחלה שמיית הריאות בתיק, ונשמעו חלק מעדי התביעה והסדר לא כלל הסכמה לעניין העונש. ביום 12.05.2022, הרשע בית המשפט המ徇ז את המשיב באישומים שיוחסנו לו בהתאם להודאותו בכתב האישום המתוקן.

עיקרי גזר הדין

5. ביום 06.07.2022, נגזר דיןו של המשיב. יצון תחילת, כי בטיעונים לעונש נשמעו מספר טענות הנוגעות להסכם סולחה בין המשפחות המסוכסכות, שהושג במאזן רב ובמערכות גורמים רבים, ובשתיוף פעולה עם משטרת ישראל. לאור זאת, נטען כי יש להקל בעונשו של המשיב לצורך מניעת מתח בין הצדדים, אגב הסכם הסולחה.

6. בית המשפט המחויז מצא לנכון לקבוע מתחם אחד עבור כלל העבירות, שדרות תחת מסכת עובדתית אחת. בית המשפט המחויז נתן דעתו לערכיים המוגנים שנפגעו במשיב, ובתווך בכך, התייחס לחומרת מעשי של המשיב אשר הצית משרד על יושביו מטעמי נקם ועל מנת 'לבוא בחשבון' עם עDEL, ואף סייע בתקיפתו של חאלד - ורך בمزל לא קופחו חייהם של הנוכחים במשרד. תואר, כי בנסיבות אלה פגע המשיב בצורה חמורה בערכיים המוגנים של קדושת החיים ושלמות הגוף. זאת ועוד, התייחס בית המשפט המחויז לפגיעה החמורה בזכות לבניין המגולמת בנזק הכבד שנגרם למשרד, וכן, הודגשה החומרה היתריה המציה בעבירות ההצתה בכלל, לאור פוטנציאלי הנזק החמור הטמון בה.

7. לאחר בוחנת ההחלטה שהוגשה על-ידי הצדדים - קבע בית המשפט המחויז כי מדובר בפסקה שלא משקפת את רף החומרה ההולם את המקרה, כאשר ההחלטה שהוגשה חריגה או לפחות. בית המשפט המחויז הציג פסיקה נוספת הנוגעת לעבירות ההצתה, אם כי בנסיבות שונות - מקרים של הצתת מבנים ריקים מאדם או הצתת בית מגורים של הנאשם אגב הפעלת אלימות כלפי אשתו. בהמשך, ציין בית המשפט המחויז את הנסיבות הקשורות בעבירה: פניטו של המשיב בדרך אלימה כפתרון ליישוב סכום מתמשר; הצתת המשרד כאשר נכחו בו שישה אנשים, בהם קשיש בן 80; התכוון הרוב שקדם לאירוע; הנזק שנגרם לחאלד כתוצאה מן התקיפה ופוטנציאלי הנזק הנוסף עבור כל הנוכחים. בהינתן כל אלה, קבע בית המשפט המחויז כי מתחם העונש ההולם, בהתייחס לכלל העבירות המียวחות למשיב בלבד, עומד על 30 עד 60 חודשים בצרוף עונשים נלוויים.

8. בבואה לגזר את עונשו של המשיב בגין המתחם, התייחס בית המשפט המחויז להסכם הסולחה וקבע כי יש ליתן משקל לנכונותו של המשיב לתמיכה בהסכם הסולחה, אך אין להסכם משקל מכריע - משומש שגורלו אינו תלוי בגורם דין של המשיב. כן ציין בית המשפט המחויז במסגרת השיקולים לkolah, את נכונותו של המשיב להעניק פיצוי בגין הנזק שגרם; את הودאת המשיב במילויו ובהעתחרטה; את גלו הצעריר ואת היותו נעדר עבר פלילי. בהתאם, ותוך התחשבות בשיקולי הרמתה היחיד והՐתעת הרבים - נקבע כי יש למקם את עונשו של המשיב בחלוקת התחתון של המתחם, אך לא בתחרתיתו, ונגזרו על המשיב העונשים כאמור לעיל.

טענות הצדדים בערעור

9. בערעורה, מנגנה המדינה הן על מתחם העונשה שנקבע, הן על העונש שהושת על המשיב בגין המתחם. לטענתה, מתחם העונשה שנקבע מקל יתר על המידה ולא משקף את החומרה הגלומה בעבירות ההצתה - לבטח בהינתן העובדה שהמחוקק קבע לעבירה זו עונש של חמיש-עשרה שנות מאסר. בהתייחס לנסיבות המקרה, הודהגש כי המשיב שפן בניין ברחבי המשרד (שחלקו ניתן על נידאל) ואף על חאלד עצמו, מטר כוונה ברורה להציג את המשרד על יושביו - גם לאחר שראה כי לכודים במשרד אנשים, ללא מוצא. זאת ועוד, הוסיף המדינה התייחסות גם לתוכנית הרוב שקדם לעבירה; לחלקו הייחסי של המשיב; לנזק הרוב שנגרם כתוצאה ממיע羞ו ולמניע של נקמה שהביאה את המשיב לביצוע המעשים.

אשר לעונש שהושת על המשיב בטור המתחם, טענת המדינה כי שגה בית המשפט המחויז בקביעת עונשו בחלקו התחתון של המתחם, שכן התקיימו שיקולים משמעותיים לחומרה, לרבות ביצוע ה合击ה לאחר תוכנן מוקדם - ותווך זרעת אימה בככל הצביע לצפה במאורע המבוצע במתחם משרד, באמצע היום. זאת ועוד, ציין כי המשיב לא שיתף פעולה עם החקירה וכי עד היום לא נتفسסו המעורבים האחרים בפרשה, שאת שמן סירב למסור. לבסוף הדגישה המדינה את מגמת החומרה בעונשה בעבירות ה合击ה, אשר מחייבת התערבותה בגורם דין, בייחוד לאור הנסיבות החומרתיות והיחודיות של המקרה דין.

10. בדין לפנינו טען בא-כח המשיב מנגד, כי עולה טעם לפגם מהתנהלותה של המדינה, אשר מעוררת נגד קולות העונש, ומדגישה את העובדה שהמשיב הצית את המשרד "על יושביו", לאחר שהושג הסדר טיעון לפי המשיב יורשע ברישא סעיף 448(א) לחוק, ולא בסיפא הסעיף - שעוניינו הצתה במטרה לפגוע בני אדם. זאת ועוד, טוען כי ההחלטה הקיימת, שהוצאה גם בבית המשפט המחוזי לא תומכת בטענות המדינה - וכי כלל הנסיבות לחומרה נבחנו זה מכבר ובאו לידי ביטוי בגזר הדין.

דין והכרעה

11. כידוע, אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בעונש שקבעה הערכאה הדינונית, ואולם, אין הדלת נועלה במקרים המתאימים (ע"פ 562/22 יחיא נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (26.12.2022)). אמן לא בקהלת תערובת ערכאת הערעור בעונש שנקבע על-ידי הערכאה הדינונית, אך סבורני כי המקירה שלפנינו בא בקהלת של אוטם מקרים המצדיקים התערבות כאמור - והכל כפי שיפורט להלן.

12. בעת קביעת מתחם העונש ההולם, בית המשפט המחוזי התחשב בערכים המוגנים שנפגעו מעשי המשיב ובמידת הפגיעה בהם; בניסיבות האירוע החמורות; ובמדיניות הענישה הנוגעת - בצביעו כי אין בפסקה דוגמה המשקפת את "תמהיל העבירות בו הורשע" [המשיב - ח.כ.] בעניינו, או תמהיל דומה ואף לא את הנסיבות לחומרה אשר בענייננו". לא מצאתי מקום להתערב במקרים כפי שקבע בית המשפט המחוזי, על אף היותו מקל עם המשיב, ואולם, סבורני כי לא ניתן משקל מספיק לעקרון ההלימה בעונשו של המשיב, בשים לב לנסיבות החמורות ולענישה הקבועה לצד עבירות ההצעה בחוק. לפיכך, נכוון היה להתערב במידת מה בעונש שנגזר על המשיב בגין מתחם הענישה, כך שיימודע על הצד הבינוני-גבואה של המתחם שנקבע, תוך שאנו מושווים לנגד עניינו את כל לפיו ערכאת הערעור לא מצאה את הדין (ראו, מיני ריבום: ע"פ 6865/22 מדינת ישראל נ' ג'בארין, פסקה 12 (17.01.2023); ע"פ 2654/22 מדינת ישראל נ' דישלבסקי, פסקה 16 (06.12.2022); ע"פ 3587/22 מדינת ישראל נ' ג'והנסון (28.11.2022)).

13. הלכה פסוקה היא כי ענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ותלויה בנסיבות המעשה והעושה (ע"פ 8470/08 מדינת ישראל נ' בורובסקי, פסקה 23 (25.08.2021)). בניסיבות העניין שלפנינו, עונש מאסר של 42 חודשים לא משקף את מידת האשם הטמונה בעונשו של המשיב, ואת חומרת המעשים עצם. ודוק, מתרן מניע של נקם, אגב סכטור בין משפחות - המשיב תכנן בקפידה את אירוע ההצתה תוך הצבידות בבן-זין; כל תקיפה; אמצעי הסואואה; ורכיב מסוואה (ראו והשוו: ע"פ 1333/18 מדינת ישראל נ' גזהר, פסקה 10 (10.10.2018); ע"פ 8622/21 הולר נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.05.2022)). באירוע עצמו, באמצע היום ולענין כל, המשיב שפרק בנזין ברחבי משרד פרטி, ועל גופו של חאלד - והצית את המשרד על יושביו, כאשר הנוכחים במשרד היו כולאים בחלוקת האחורי של המשרד הבוער. יש בניסיבות אלה כדי להדגיש את אכזריותו של המשיב, ואת התעלמותו מהנסיבות האפשרות של מעשיו.

כאמור, המשיב טען לפנינו כי שעה שהגינו הצדדים להסדר טיעון לפי המשיב יורשע ברישא סעיף 448(א) לחוק, ולא בסיפא, שעוניינו הצתה במטרה לפגוע בני אדם - הרי שלא ניתן כתען להתערבות בענישה תוך הסתמכות על הנמקה זו. אין בידי לקבל טענה זו. אכן, המשיב לא הורשע בעבירות הצתה במטרה לפגוע בני אדם, על כל המשתמע מכך, אך מכך אין לגוזר כי עליינו להתעלם מnocחותם של בני אדם במשרד בעת אירוע ההצתה - נסיבה חמורה ורלבנטית לעבירה, גם בגדרי הרישא לסעיף 448(א).

14. זאת ועוד, מקובלת עליי עדמת המדינה כי עונשו של המשיב סוטה לקולה מהעונש הראוי, לאור העונש

הקבע בצדיה של עבירות הוצאה בחוק - 15 שנות מאסר. ויזכר, לצורך השוואה, כי על המשיב הושת עונש מאסר בפועל של 3 שנים וחצי בלבד. בית משפט זה עמד לא אחת על כך שעוניší מאסר מרביים אינם לקבוע, אך ורק, את גבולות העליון של סמכות העונישה שבידי בית המשפט, אלא הם מבטאים רמת עונישה ראותה במקרים החמורים ביותר, ומהם יש לגוזר את מתחם העוניšíים עבור מקרים חמורים פחות (ע"פ 2240/21 מדינת ישראל נ' שחר, פסקה 21 (08.11.2021)). זאת, כאשר יש לשמר על זיקה לעונישה זו הקבועה בחוק בעת גזרת העונש, חלק מהבנייה שיקול הדעת השיפוטי בעונישה בהתאם לתיקון 113 לחוק (שם).

אמנם, רף העונישה בעבירות הוצאה אינם אחיד (ע"פ 3450/17 דמותי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (10.01.2018)), וניתן למצוא מוגדר רחב של עוניšíים, בהתאם לטיבו של המעשה ולנסיבות האישיות של העונשה. יחד עם זאת, אין לכך כי המגמה המסתמנת בשנים האחרונות הינה של החמורה בעונישה, ובית המשפט שב והדגיש פעמיים את חומרתה של עבירות הוצאה, ואת החומרה הנדרשת בעונישה (ע"פ 4743/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 18 וההפניות שם (17.08.2022)). כפי שנפסק, "מעשה הוצאה ראשיתו ידועה, ואחריתו מי ישורנה" (ע"פ 6466/18 רגאבי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (01.05.2019)). המבצע עבירת הוצאה לא יודע ולא יכול לדעת כיצד העבירה תסתתיים, את מה או את מי תכללה האש. החומרה היתריה הטעונה בעבירות הוצאה נובעת לא רק מן הסכנה האינהרגנטית הטבועה בה, אלא גם מתווך המסר העברייני האלים העולה ממנה, לצורך הטלת אימה הציבור (ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (08.11.2012)). המסר העברייני האלים מקבל משנה תוקף בעניינו, שכן הוצאה בוצעה על רקע סכוסר מתמשך, ובצחاري היום לעיני אנשים תמים שנקלעו למעשה אלימות חמורה.

15. נוכח המפורט לעיל, תוך התחשבות בשיקולים לקולא שמנה בית המשפט המחויז, ובשים לב לכלל לפיו אין עריכת הערעור מצאה את הדיין - אציג לחברי להעמיד את עונשו של המשיב על 54 חודשים מאסר בפועל, כאשר יתר רכיבי העונישה אשר נקבעו בבית המשפט המחויז יעדמו בעינם.

ש | פ | ט

השופט י' אלרון:

אני מסכימן.

ש | פ | ט

השופט י' כשר:

אני מסכימן לחווות דעתו של חברי השופט ח' כביר, ולמסקנותיה.

עמוד 5

אוסיף ואזכיר כי נסיבות העבירה, המוזכרות בפסק דין של חברי, השופט ח' כבוב, ובעיקר - הצתת המשרד כאשר ידוע למשיב כי מצויים בו אנשים וכי הבנין שנש�ר, במתכוון ובמסגרת מעשה הוצאה, אף ניתן עליהם - מצדיקות החמורה במתחם העונישה.

אשר על כן, הוחלט כאמור בפסק דין של השופט ח' כבוב.

ניתן היום, י"א בשבט התשפ"ג (02.02.2023).

שופט שופט שופט